

S A F T

SAMFÉLAG, FJÖLSKYLDA OG TÆKNI

www.saft.is

14. JANÚAR 2011

S A F T

**ÞÚ ERT ÞAÐ SEM ÞÚ
GERIR Á NETINU**

Hrefna Sigurjónsdóttir

SAFT – Safer Internet Center IS

Heimili og skóli
Landssamtök foreldra

Barnaheill
Save the Children, Iceland

MENNTA- OG MENNINGARMÁLARÁÐUNEYTIÐ RÍKISLÖGREGLUSTJÓRI

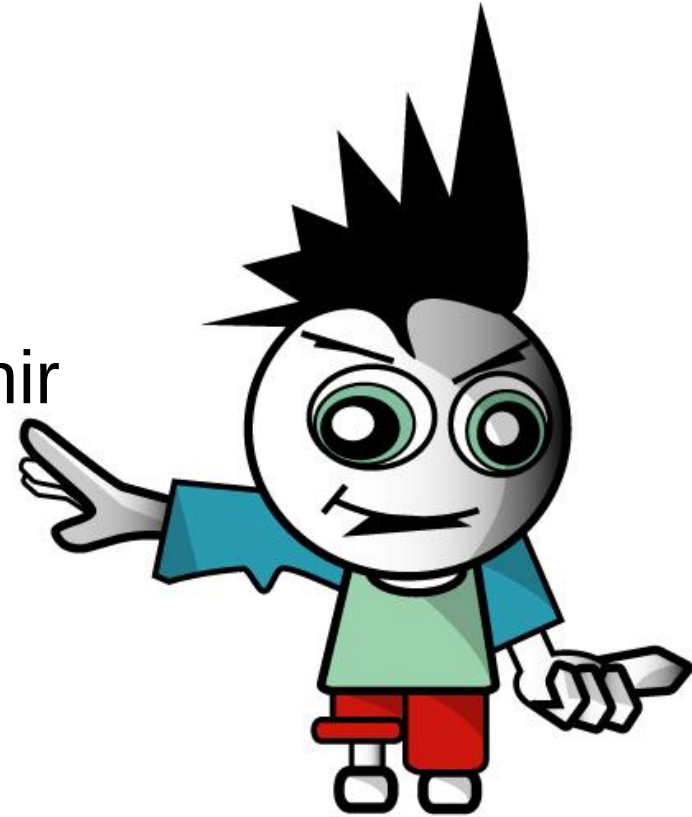

Rauði kross Íslands

DAGSKRÁ

- Hvað er SAFT?
- Helstu verkefni
- Rannsóknarniðurstöður
- Kostir/Gallar – Tækifæri/Ógnir
- Heilræði

SAFT – SAMFÉLAG, FJÖLSKYLDA OG TÆKNI

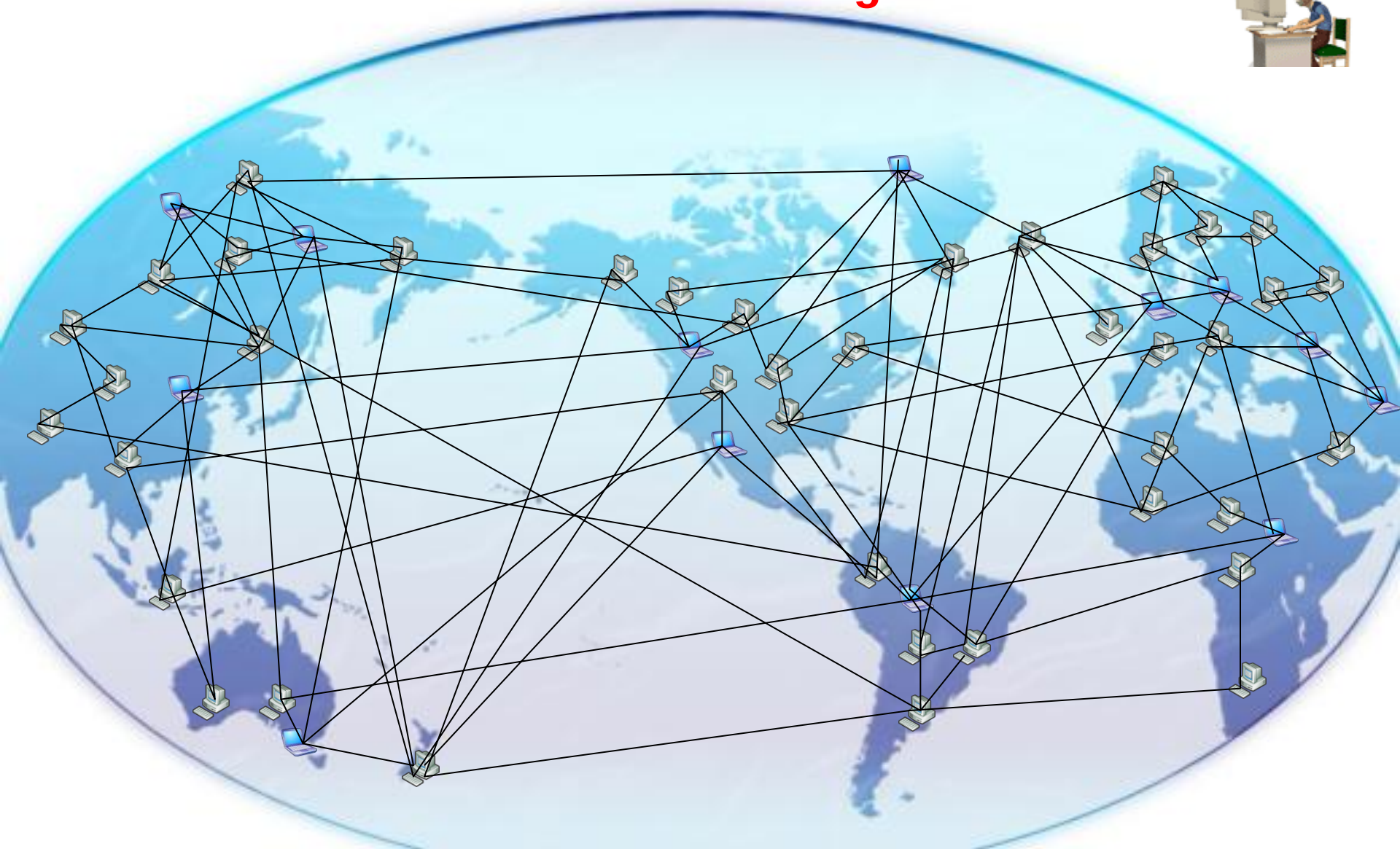
- Vakningarátak um jákvæða og örugga tækni- og netnotkun barna á Íslandi
- Hluti af aðgerðaáætlun Evrópusambandsins
- Samningsaðili er Heimili og skóli - landssamtök foreldra

Barnaheill	Rannsóknir og greining
Capacent Gallup	Ríkislögreglustjóri
Háskóli Íslands	Samgönguráðuneytið
Lýðheilsustöð	Samtónn
Mennta- og menningarmálaráðuneytið	SÍA
Microsoft Íslandi	Síminn
Námsgagnastofnun	Smáis
365 miðlar	Talsmaður neytenda
Neytendasamtökin	Umboðsmaður barna
Vodafone	Félag upplýsingatæknikennara
Persónuvernd	Forsætisráðuneytið, skrifstofa upplýsingasamfélagsins
Póst- og fjarskiptastofnun	Nova
Responsable surfing	Ungmennaráð SAFT
Game tíví	Barnaverndarstofa
Hugsandi menn	Icelandic Gaming Industry
Data Market	Skýrr
Kynferðisbrotadeild lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu	Hugsandi menn

Internetið er stórt tengslanet

... sem gerir okkur kleift
að ferðast frá einum stað til annars

Total Video Converter
<http://effectmatrix.com>

S A F T

SAMFÉLAG, FJÖLSKYLDA OG TÆKNI

www.saft.is

Ungt fólk af þessur skammtigra sýnir í kvöld þrjú verk í litla sál.
Borgarléikhúðin sem er fljalla um nastrokan fólk í málmannandi hluti

Site Specialties
www.site.com

2015.01.01.00 *Microsporidium* sp. nov. isolated from a fish. The isolate was deposited in the American Type Culture Collection (ATCC) as ATCC 35210. The isolate was deposited in the American Type Culture Collection (ATCC) as ATCC 35210. The isolate was deposited in the American Type Culture Collection (ATCC) as ATCC 35210.

Aspirin is a blood thinner, and could cause hemorrhaging. Many people with hemorrhoids, including patients of primary care physicians, have been taking little doses of aspirin for the relief of their joint pain, and are now with severe hemorrhaging. I would advise people to take ibuprofen or a similar NSAID instead. It's extraordinarily painful for the eye, isn't it?

Observation
I have never seen a white
bird (possibly a white egret) that
looks like a white egret.

With another 100,000 eggs laid, the population will double in a day or less and the whole world will be covered.

A large group of students, likely members of the school's sports teams, are posing for a group photo in a gymnasium. They are arranged in several rows, with some students sitting on the floor in the front and others standing behind them. The students are dressed in casual attire, and the background shows the typical structure of a school gym.

Copyright © 2004 by Thieme Medical Publishers, Inc., 381 Park Avenue, New York, NY 10017, USA
Copyright © 2004 by Thieme Medical Publishers, GmbH, 7082 Stuttgart, Germany
Printed in the USA

Journal of Education and Social Policy
 2005, 21(1), 1-12
 ISSN 0268-0939
 DOI: 10.1080/02680930500046111
 Copyright © 2005 Taylor & Francis
 www.tandf.co.uk/journals

Abstract—The purpose of this study was to determine the effect of a 12-week training program on the physical fitness and health-related quality of life (HRQL) of sedentary, middle-aged men. The study was a randomized, controlled trial. The subjects were 40 men, aged 45–65 years, who were sedentary and had no history of cardiovascular disease. They were randomly assigned to either a training group (n = 20) or a control group (n = 20). The training group performed a 12-week program of aerobic and resistance training, while the control group remained sedentary. The primary outcome was the change in HRQL, measured using the SF-36 questionnaire. Secondary outcomes included changes in physical fitness, blood pressure, and body composition. The results showed that the training group had significant improvements in HRQL, physical fitness, and body composition compared to the control group. The improvements in HRQL were most pronounced in the physical functioning and role-physical domains. The improvements in physical fitness were most pronounced in the aerobic capacity and muscle strength domains. The improvements in body composition were most pronounced in the fat mass and lean mass domains. The findings suggest that a 12-week training program can improve the physical fitness and HRQL of sedentary, middle-aged men.

regards to the 100-year-old building, the committee has been successful in getting the city to agree to a \$1-million renovation project. The city is also providing a \$1-million grant to the city of New York for the renovation of the building. The city is also providing a \$1-million grant to the city of New York for the renovation of the building.

Keywords: social support; coping strategies; stress management

© 2000 Blackwell Science Ltd

D School districts should consider supporting the development of digital literacy skills in students.

D That food manufacturers provide breakfasting facilities for students is not a moral issue.

and a belief in capitalism (4) (2). Finally, these authors suggest that the relationship between aging and political conservatism is based on a social desirability bias to avoid conflict, "age-honors" (see below) (3). Finally, according to (7) David J. Rothman, who writes in his book *Intelligence and the Mind*, "The older mind is more conservative than the younger mind."

edward.gordon@unimelb.edu.au

All members of national football teams receive a complimentary flight ticket to the World Cup. However, the Japanese national team is not receiving this benefit, according to the Japanese Football Federation. The Japanese national team is competing in the World Cup as an independent team.

[illegible]

- ## 1. ALLT SEM HÖ GERIR Á NETNU ENDURSPEGLAR

HVER PÅ ERT.
 Allt sem við gerum og segjum er miðað miðan á þjálfning við hugmyndir hvað við ætlum í framtíð um skóla. Þó aðrir þekki skóla ekki eitthvað við alfar þálf þess við ævum. Stundum segjum við að komu frá þáttum undir dæmið eða nafnið. Það getur stundum verið það sem stundum skemmtir, en við getum einn og nafnið eða undir dæmið þess nafnið skóla.

3. EKKI TAKA NIÐT Í NEÐNU SEM HÚ VEIST EKKI

HYVAD ER. Það er nánast ómöglegt að vita alfrá hvað maður er að gera þegar maður tekur þann ákvarðunarmátt. Það getur verið samt sagt að einn samþingill af öllum þessum máttum þekkist ekki nema í gegnum ferðir. Fyrirumfarir þegar við gefum þessum stóru hlögur og legum okkur á ferðir. Það getur verið mikinn vanþægindi að setja uppþingir og að fara á ferðir af öllum vegg á milli hvar þær uppþingir eru. Þegar hafa verið stóru sem skammt ferðir tilvona á milli mikinn vanþægindi með hópþingir og þessu þessu að þess hafa verið stóru og vefurir sem þessu þessu og vefurir þessu hafa verið stóru.

- 5. ÞÚ BERÐ ÁBYRGÐ Á ÞVÍ SEM ÞÚ SEGRIR OG GERIR Á NETINI.**

Vit berum dýrghjálpi þú sem vilt segja og gera. Þú átt við um fjörlit eins og allt annað. Þess vegna þurfum við að geta svarað fyrir allt sem við segjum þér um. Hægt er að reyna tilskilast og áður farið sem segir um þessa áhrifa. Þú er ekki nokkaleg úthugið að þurfa að standa frammi fyrir förelslum, stóðum stjórndum, smáum háska eftir þjálfun língva og þurfa að vera fyrir áttunda ára við höfðinu ekki að setja á hærð.

Musam ilka ad ilgin / lardnu glia ilka um (pa) sem falk geyr
A Nistru.

- 2. KOMDU FRAM VIÐ AÐRA EINS OG ÞÚ VILT LÁTA KOMA FRAM VIÐ MIG.**

[illegible]

4. MUNDU AD EFNI SEM ÞÚ SETUR Á NETIÐ ER ÖLLUM ÖÐR. ALLTAF.

[illegible]

SAFT

SAMFÉLAG, FJÖLSKYLDA OG TÆKNI

www.saft.is

ALDURSFLOKKUNARKERFI FYRIR TÖLVULEIKI

PEGI Pan European Game Information

ÞEKKTU VÖRUNA. ÞEKKTU LEIKINN.

3 7 12 16 18

www.pegi.is

**HUGSAÐU
ÁÐUR EN ÞÚ
SENDIR!**

www.saft.is

**BEST CHILDREN'S
ONLINE CONTENT
EUROPEAN AWARD 2011**

Þórarinn Leifsson

**Hrekklaustr
fer á netið**

Þórarinn Leifsson

Leikurinn

Þórarinn Leifsson

Afmælisveislan

10

NETHEILRÆÐI

Það veldur
miklum sársauka
að lenda
í einelti

EINELTI

GÓÐ RÁÐ TIL FORELDRA

SID 2010

www.saft.is

Hvað veistu um farsímanotkun barna og unglunga?

Nú af hverjum tíu börnum í 4. – 10. bekk eiga farsíma. Helmingur þeirra barna segir að engar reglur hafi verið settar um farsímanotkun þeirra þótt símanir verði sífellt fulkomari og notkunarmöguleikar fjölrættari. Nú er t.d. hægt að skoða Netið í farsímanum, taka ljósmyndir og hreyfimyndir, spila tölvuleki og hórfa á sjónvarpið í símanum.

Börn og unglingar eru fjórt að tileinka sér möguleikana hverju sinni og oftar en ekki reynt foreldrum erfið að fylgjast með þróunni. Með þessum frelsuþæðing vili Vodafone leggja foreldrum líð og stuðla að ábyrgri farsímanotkun barna og unglunga. Hæfingunum er umminni í samvinnu við SAFT – Samfélag, fjölskylda og tækni (sjá nánar á www.saft.is.)

Hvenær hafa börn þroska til að nota farsíma?

Við þeim spurningu er ekki til einfalt svar, enda eru ástæður farsímanotkunar barna og unglunga fjölbreyttar og mismunandi. Þess vegna er mikilvægt að setja skýrar reglur um farsímanotkunina þar sem væntingir beggja aðila eru uppi á borðinu. Hafa þér í huga, að farsímar geta verið dýr tæki og það kostar allt að nota þá. Samgæmlegur skilningur foreldra og barna á því er forsenda fyrir ákveðnu upplifun af notkun farsímsins.

Símalæsing

Fjöldinn fyrirtæki, stofnanir og hjálparamtök teika svokölluð 900 númer. Í sílum númerum er hægt að hljóða á upplýsingar, afþreyingarmöguleika, fréttir eða leggja fram greiðslu til hjálparamtaka svo dæmi séu nefnd.

Yfirleitt er miklu dýrara að hringja í 900 númer en í öðrum númer og upplýsingar um gjöld fyrir hvert númer eru jafnan sölubáir í upphafi samtalsins. Mögulegt er að loka á hringingar í 900 númer, bæði úr heimasíma og farsíma, auk þess sem hægt er að loka fyrir símtöl ef notandi er staddur erlendis. Þannig er hægt að koma í veg fyrir símtöl í símann sem foreldri þarf jafnvel að greiða fyrir.

Góð ráð

- Hvettu barnið þitt til þess að biðja um leyfi ef það vill hringja í 900 númer.
- Gerðu barninu þínu grein fyrir þeim kostnaði sem felst í að hringja í 900 númer.
- Hringdu í 1414 og láttu loka fyrir hringingar í 900 númer.

Þjófnaður á farsímanum

Ef farsími er skilinn eftir á glúmbekk er sú hættu ávallt fyrir hendi að honum verði stolið. Ef slíkt gerist getur eigandinn haft samband við þjófnefnd Vodafone í síma 1414, og látið loka númerinu til að koma í veg fyrir misnotkun. Hægt er að koma þjófnaðinn til lögreglu og í framhaldinu getur lögregla óskað eftir því við viðkomandi farsímapráfyrirslu að það finni farsímann út frá staðsetningu og notkun. Slíkt er hægt jafnvel þó að búið sé að skipta um SIM kort. Þá er lígt með farsímanum út frá framléðsnummen hans (IMEI númer). Þess vegna er mikilvægt fyrir eigendur að skilja há sér framléðsnummen símans, en það er yfirleitt að finna bak við rafhólfa símtækisins. Þá er hægt að sjá númerið á mörgum símanum með því að slá inn *909.

Góð ráð

- Skirfðu há þér IMEI númer símans og geymdu upplýsingarnar á góðum stað.
- Ráðleggðu barni þínu að hafa símann ekki fyrir alra augum, sérstaklega á opinberum stöðum. Gott er að geyma síma í vasa eða tösku.
- Segðu barninu þínu að afhenda ekki símann öðrum og sem óskar eftir því að hringja dríkandi símtöl. Mögulegt er að um líranu sé að ræða til þess stela símann. Ef viðkomandi verður ógnandi í garð barnsins er hins vegar mikilvægt að það strætist ekki á móti og afhendi símann.
- Hafðu samband við þjófnefnd Vodafone í síma 1414 ef síma barnsins þíns er stolið.
- Mikilvægt er að nota PIN númer til þess að opna símann í hvert skipti sem kveikt er á honum. Þannig er erfið fyrir aðra að nota farsímann.

Farsímanotkun barna og unglunga

vodafone

S

Einelti

Því miður eru mörg dæmi um að fólk noti farsíma til þess að áreita eða hræða öðra með óvægðandi símtölum, textaskilaboðum eða myndum. Um 30% barna sýgast þekkja einhverjum sem hefur verið stríð eða þeim sýndur yfirgangnum farsíma og því er mikilvægt að foreldrar séu vakandi gagnvart sílu, hvort sem börn þeirra eru þolendur eða gerendur í sílum málum.

Góð ráð

- Ef grunur leikur á því að barnið þitt hafi orðið fyrir áreiti með hringingum eða skiptum í farsíma er hægt að hafa samband við lögreglu, skólafyrirlið og viðkomandi skóla eða samtök sem veita þolendum aðstoð.
- Leggðu áherslu á að barnið þitt geri ekki hverjum sem er símanúmerið sitt, slati af öllu öðrum.
- Mikilvægt er að reka strax við barnið ef grunur vaknar um að það hafi orðið fyrir áreiti með símtölum eða skilaboðum úr farsíma.
- Leggðu áherslu á að barnið svari aldrei texta- eða myndskilaboðum sem það hefur ekki óskað eftir og innihaldi óvægðandi efni.
- Ræddu við barnið um mikilvægi þess að það láti þig vita ef það verður fyrir einhverjonar ómeð eða áreiti af völdum SMS eða Myndsímtala, hvort sem það er frá einhverjum sem það þekkir eða öðrum.
- Leggðu áherslu á það við barnið þitt, að sömu sömu reglur glíð um samspiki í farsímanum og í daglegu lífi. Einelti er aldrei áætlanlegt.

Hefur barnið þitt fengið ...

- Illkvittin textaskilaboð?
- Sérandi eða þógul símtöl í farsímanum sinn?
- Sendir myndir sem misjöfna þeim eða koma þeim í uppnám?

Hvettu barnið þitt til að ...

- svara aldrei sérandi eða illkvittin skilaboðum – það hvetur aðeins þá sem senda.
- hringja ekki til þaka í símanum sem það þekkir ekki. Hafi erindið verið brynt mun viðkomandi hringja aftur.
- geyma sérandi textaskilaboð og myndir. Það getur verið mikilvægt sönnunargagn komi til lögregluárnámskunar.
- senda símanúmerið sitt aðeins til fjölváru og ráðnina vasa og segja vinum sínum að númerið sé ekki eittlað til dreflingar.

Myndavélasímar

Flættir nýir farsímar búa yfir innbyggðum myndavélum sem gera notendum kleift að taka myndir eða hreyfimyndir (video). Hægt er að senda myndir eða hreyfimyndir milli farsíma eða í tölvupóstfang auk þess sem hægt er að vista gögnin í farsímanum og flytja þau yfir í tölvu.

Góð ráð

- Vertu viss um að barnið þitt þekki sín tækniríki varðandi notkun á myndavélasímanum. Til dæmis er myndataka með sílum tækjum bönnuð víða, svo sem í búningaherbergjum.
- Mikilvægt er að fá leyfi hjá föklu áður en ljósmynd er tekin af því.
- Börn þín getu einnig að láta vita ef þeim líður illa vegna myndatöku annarra farsímanotenda.
- Foreldrar getu að brýna fyrir börnum sínum að fara varlega í að setja myndir á Netið. Það er oft erfið að fjarlægja myndir þaðan þegar þær eru komnar þangað á annað bórð.
- Hafðu samband við þjófnefnd Vodafone í síma 1414 ef barni þínu berst óvægðandi ljósmynd í farsímanum. Þjófnefndin mun ráðleggja þér um næstu skref.

Myndsímtöl

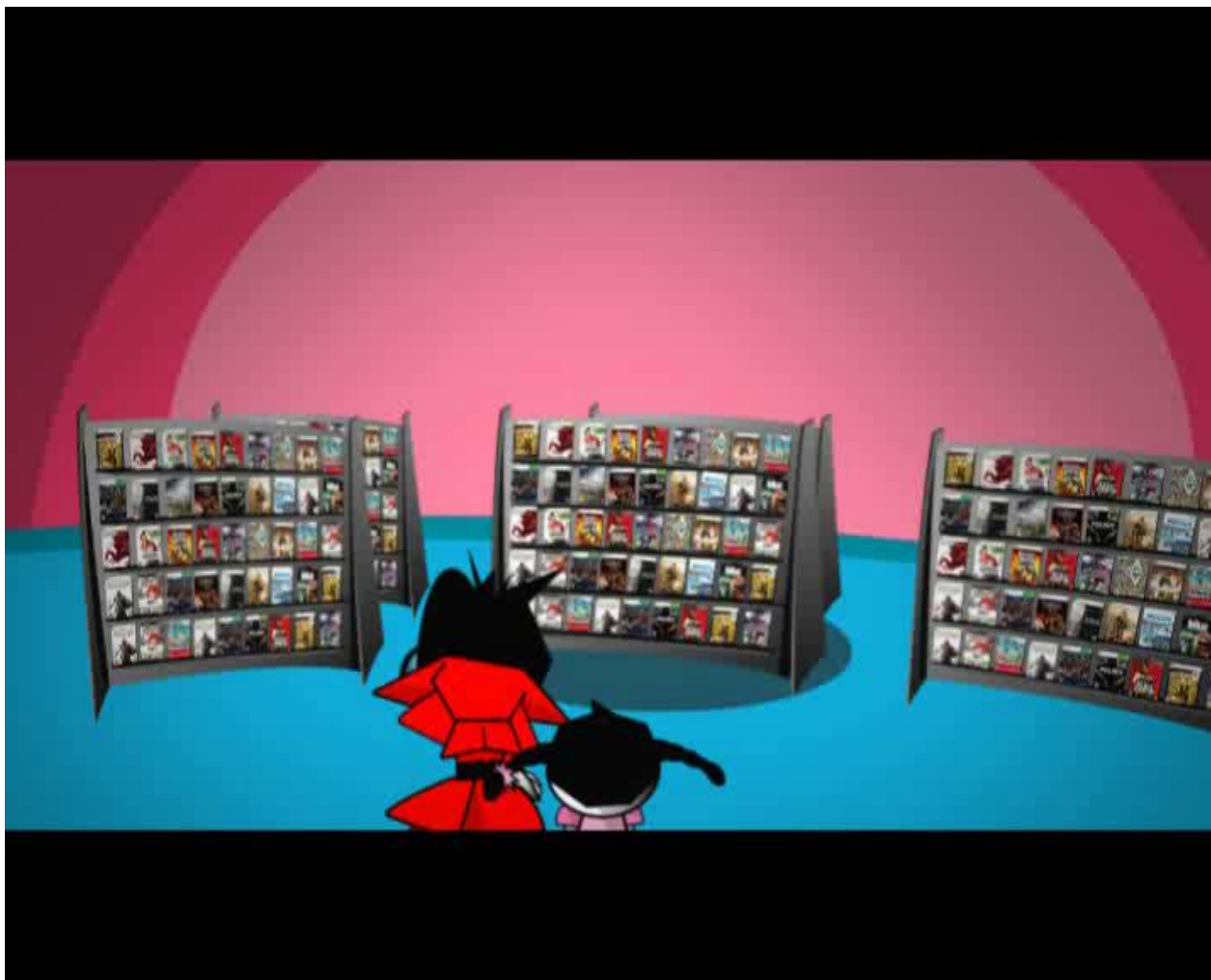
Myndsímtöl, þar sem einstaklingar sjá hvorn annan í símtækjunum sínum á meðan þeir spjalla saman, er mögulegt í sumum símtækjum. Þótt sú þjónusta hafi ekki notið mikilla vinsælda erlendis, þar sem hún hefur lengi verið í boði, getu börnum og unglungum þótt möguleikinn spennandi. Vissulega býður þjónustan upp á marga skemmtilega möguleika, en líkt og með margt annað er hægt að misskila hana. Við hvetjum foreldra þess vegna til að fylgjast vel með, ef farsímanum hjá barninu þínu býður upp á þennan möguleika.

Gott ráð

- Myndsímtöl eru svipuð og samtöl í gegnum vefmyndavélar. Vertu viss um að barnið þitt þekki sín tækniríki varðandi notkun á myndsímtölum. Til dæmis er myndataka með sílum tækjum bönnuð víða, svo sem búningaherbergjum og sömu reglur glíða um myndsímtöl. Minni barnið þitt á að það sem fer einu sinni á Netið er erfið að fjarlægja.

PEGI aldursflokkunarkerfið

SAFT

SAMFÉLAG, FJÖLSKYLDA OG TÆKNI

www.saft.is

Fréttatilkynning:

Könnun Capacent bendir til að 74% landsmanna telji mikla eða frekar mikla þörf fyrir vefsíðu þar sem á einum stað er hægt að leita sér ráðgjafar um tæknileg, uppeldisleg og lögfræðileg málefni tengd netnotkun.

NETSVAR

Hafa samband | Veftré | English

NETSVAR

www.netsvar.is

www.saft.is/netsvar

» NETSVAR

» Netnotkun

» Tölvuleikir

» Farsímar

» Netvarnir

» Foreldrar/Forráðamenn

» Hættur á netinu

» Tenglar

» Senda fyrirspurn

Velkomin á Netsvar

Netsvar er ætlað vera lifandi vefur þar sem almenningi gefst kostur á að senda inn fyrirspurnir um hvaðeina sem tengist öruggri netnotkun og fá svör frá sérfræðingum.

Tilkoma aukinnar tölvu- og samskiptatækni hefur haft áhrif á heimili og vinnustaði í landinu. Börn og unglingar spjalla við vini sína á MSN, halda úti bloggsíðum og spila gagnvirka tölvuleiki við fólk út um allan heim. Oft eru þau mun þjálfari í þessari tækni en foreldrar þeirra sem eiga því erfiðara með að fylgjast með hvað börnin eru að gera á Netinu.

Samkvæmt foreldrakönnun SAFT telja 66% foreldra að þeir þurfi frekari upplýsingar um öryggi á Netinu. Um 20% foreldra sem eiga börn sem nota netið hafa leitað sér tæknilegra ráða varðandi netnotkunina. Um 10% hafa leitað sér uppeldislegar ráðgjafar varðandi netnotkunina og 1% lögfræðilegra ráða. Af öllum aðspurðum telja rúm 74% mjög eða frekar mikla þörf fyrir vefsíðu þar sem á einum stað er hægt að leita sér ráðgjafar um tæknileg, uppeldisleg og lögfræðileg málefni tengd netnotkun.

Netsvar er samvinnuverkefni Heimilis og skóla, Póst- og fjarskiptastofnunar og Barnaheilla og er ætlað að gefa fólki kost á að leita sér upplýsinga varðandi Netið á einfaldan hátt og jafnframt stuðla að jákvæðri og ánægjulegri netnotkun.

SAFT

Heimili og skóli
Landssamtök foreldra

Barnaheill
Save the Children á Íslandi

PÓST- OG FJARSKIPTASTOFNUN

Netöryggi.is

Við hvern er barnið þitt að tala á Netinu?

NETSVAR
www.saft.is

Keyrir á WebEd Pro frá Hugsandi Mönnum

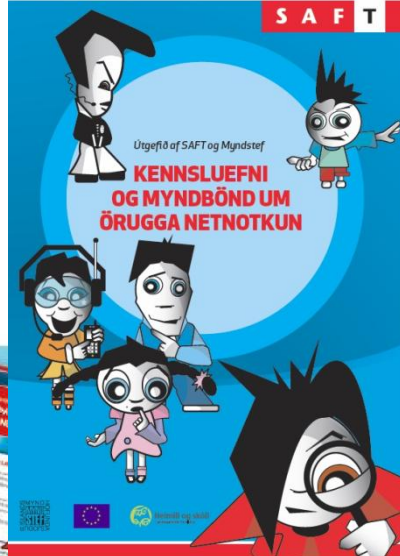
Við hvern ert þú að spjalla á Netinu?

SAFT | Heimili og skóli | Póst- og fjarskiptastofnun | Netöryggi.is | Barnaheill | NETSVAR
www.saft.is

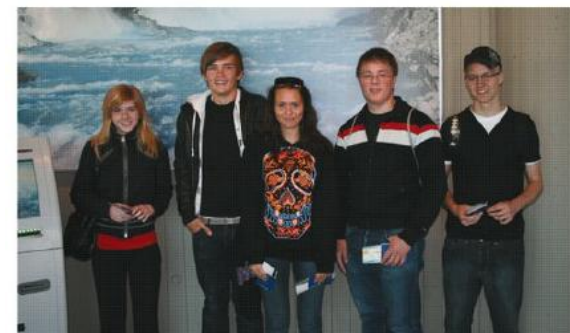
Öruggt að versla á Netinu?

SAFT | Heimili og skóli | Póst- og fjarskiptastofnun | Netöryggi.is | Barnaheill | NETSVAR
www.saft.is

Fulltrúar ungmennaráðs í Brussel í febrúar 2008

SAFT mun leggja áherslu á að gefa ungu fólki enn frekari rödd í verkefnum og auka þannig þátt jafningjafraeðslu. Þátttakendur í ungmennaráðinu munu fá tækifæri til þess að vinna með beinni þátttöku að vakningaráttaki um jákvæða og örugga netnotkun, gegna sérstöku hlutverki í jafningjafraeðslu við gerð námsefnis og fjölmiðlaherferða og vera fulltrúi ungu kynslóðarinnar í ýmsum verkefnum á vegum SAFT.

Fulltrúar ungmennaráðs í London í júlí 2008

Nokkur dæmi um leiðbeiningar til þjónustuaðila

1. Gerið notanda ljóst hvaða ábyrgð fylgir því að setja mynd á netið
2. Bendið notanda á höfundaréttarlög þar sem hægt er að sækja og setja upp efni
3. Bendið notanda á hvaða hættur geta fylgt því að setja persónuupplýsingar á netið
4. Gerið notanda mögulegt að nota gælunafn en um leið ljóst að IP tala er skráð
5. Gerið notanda ljóst að sá sem viðkomandi á í samskiptum við er ekki endilega sá sem hann segist vera

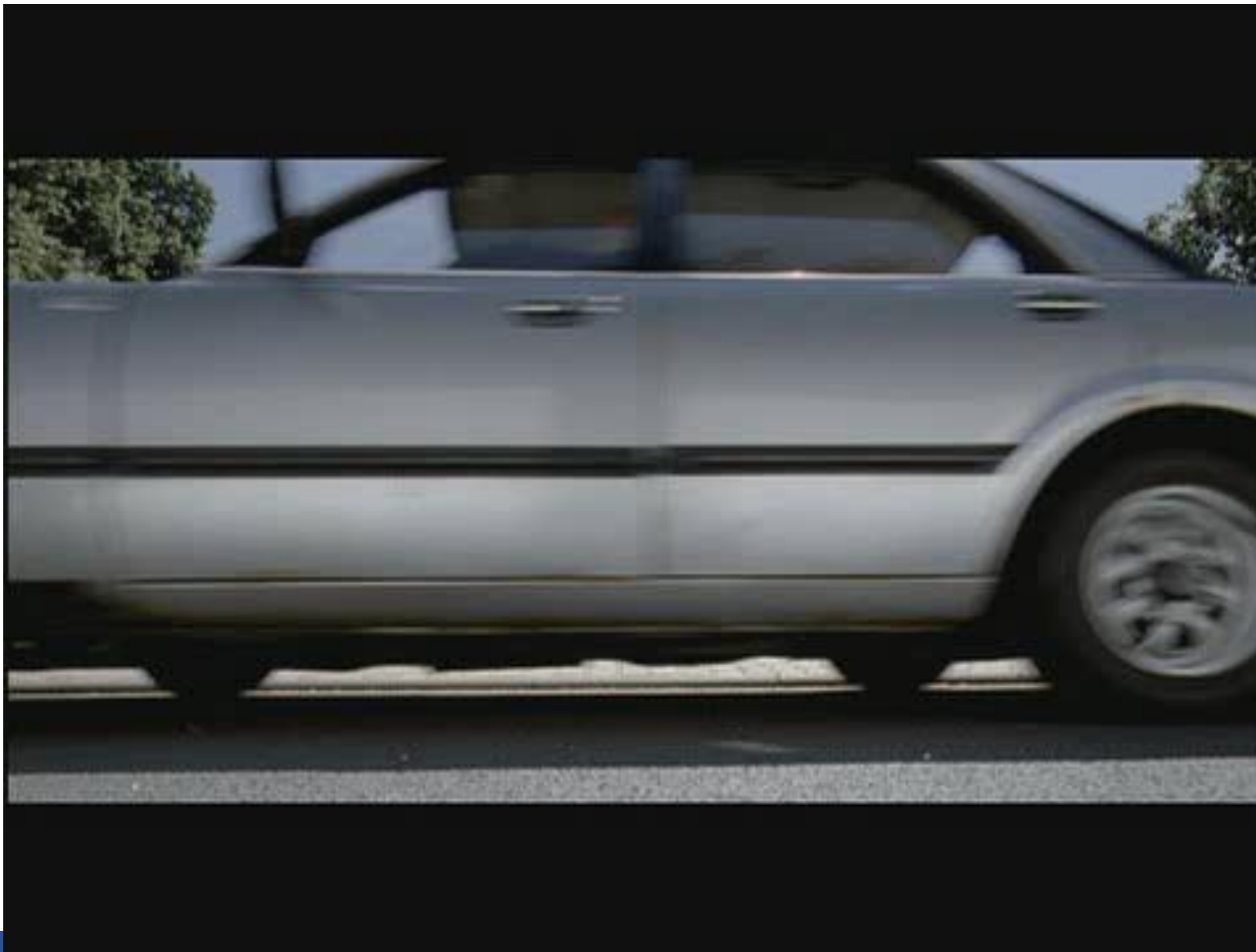
Nýtt kennsluefni

S A F T

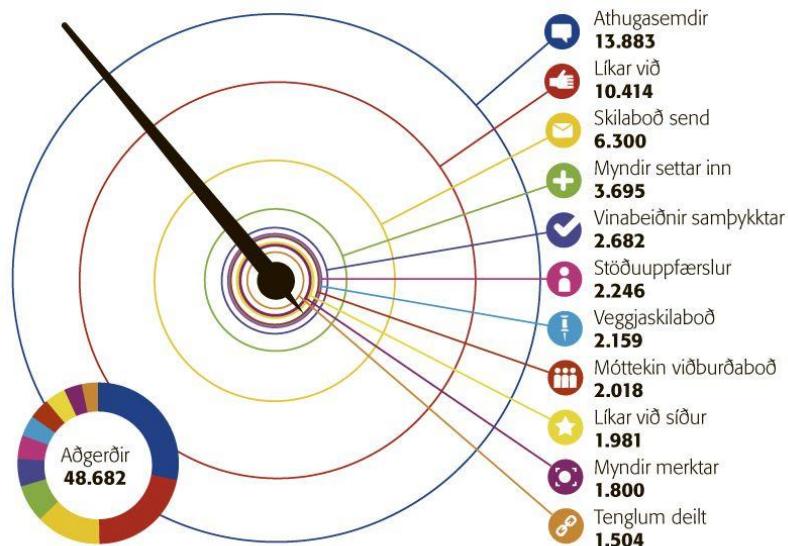
SAMFÉLAG, FJÖLSKYLDA OG TÆKNI

www.saft.is

Klukkutími á Facebook

Íslendingar eru á meðal duglegustu þjóða heims á Facebook. Þetta graf sýnir aðgerðir Íslendinga á Facebook á hverjum klukkutíma sólarhringsins.

Heimild:Time

Vísir, | 19. jan. 2009 19:09

Fésbókin getur verið varasöm fyrir börn

Horfa á myndskaið með frétt

Samskiptasíðan Facebook getur verið vettvangur fyrir nettælingar og er auðveldur aðgangur kynferðisafbrotamanna að börnum er áhyggjuefni. Lokað hefur verið fyrir aðgang dæmdra kynferðisafbrotamanna að síðunni.

Facebook samskiptasíðan, sem nefnd hefur verið Fésbók á íslensku, er gríðarlega

vinsæl og síðustu vikur hafa börn einkum verið áfjád í að setja upp sína eigin síðu. Margir hafa kynnst því að viðkvæmar upplýsingar eða myndefni sem hefur birst, hefur komið sér illa seinna meir.

Guðberg K. Jónsson verkefnastjóri hjá SAFT segir félagið heyra dæmi um nettælingu á Facebook, svipað og áður hefur sést á msn.

Með nettælingu er átt við að fullorðinn einstaklingur, sem yfirleitt villir á sér heimildir, setur sig í samaband við barn á netinu og reynir að byggja upp trúnað, sem síðar leiðir til kynferðisathafna, til dæmis í gegn um vefmyndavélar. Árið 2007 var lokað á 30 þúsund nafngreinda kynferðisafbrotamenn á Myspace og nú er einnig farið að bera á þessu á Fésbókinni.

„Við höfum tilkynningar frá Facebook um að þeir hafi hent út kynferðisafbrotamönnum sem hafa skráð sig undir réttu nafni, þannig að þeir sem eru örlítið greindari sigla þar undir fólksku flaggi. Við höfum einnig tilkynningar um að fólki hafi verið hent út af tælingu á netinu,“ segir Guðberg.

Mikilvægt er að stillingar séu þannig að lokað er á aðra en þá vini sem notendur velja sér og foreldrar eiga að skilgreina aðganginn með börnum sínum. Mælt er með því að foreldrar eða forráðamenn setji upp sína eigin síðu svo þau viti hvað verið er að tala um.

Frekari upplýsingar eru á www.saft.is

Einelti Einelti felst í sérhverju endurteknu áreiti með orðum, andlegt eða líkamlegt sem einstaklingur eða hópur beitir aðra. Einelti er alltaf röng og óásættanleg hegðun, og aldrei ætti að líta framhjá því eða hunsa það.

Ef þú færð skilaboð sem koma þér í uppnám á síðuna þína, í síma eða þegar þú spilar leiki, skaltu hafa eftirfarandi ráð í huga:

■ **Ekki svara** skilaboðum sem ætlað er að valda þér áreiti eða koma þér í uppnám. Það er líklegt til að hvetja þann sem beitir eineltinu.

■ **Geymdu skilaboðin**, þú þarft ekki að lesa þau, en þú skalt geyma þau til sönnunar um einelti. Það er mjög mikilvægt að hafa skráð atvikið þegar þú leitar þér hjálpar eða vilt tilkynna um það.

■ **Tilkynntu um vandann** hjá þeim sem geta gert eitthvað í málinu. Þú getur ráðið við aðstæðurnar með því að sætta þig ekki við innihald sem særir þig eða með því að tilkynna um það við eigendur vefsíðunnar þegar þú verður fyrir slíku. Atvik þar sem lög eru brotin ætti að tilkynna til yfirvalda.

■ **Útilokaðu sendandann**. Þú þarft ekki að þola að einhver leggi þig í einelti – útilokaðu óæskilega sendendur!

■ **Láttu einhvern vita sem þú treystir**. Fyrsta skrefið er yfirleitt að tala við foreldra, vini, umsjónakennara, þjálfara, starfsmann í félagsmiðstöðinni, vinalínu eða Umboðsmaður barna þegar tekist er á við sérhvern vanda.

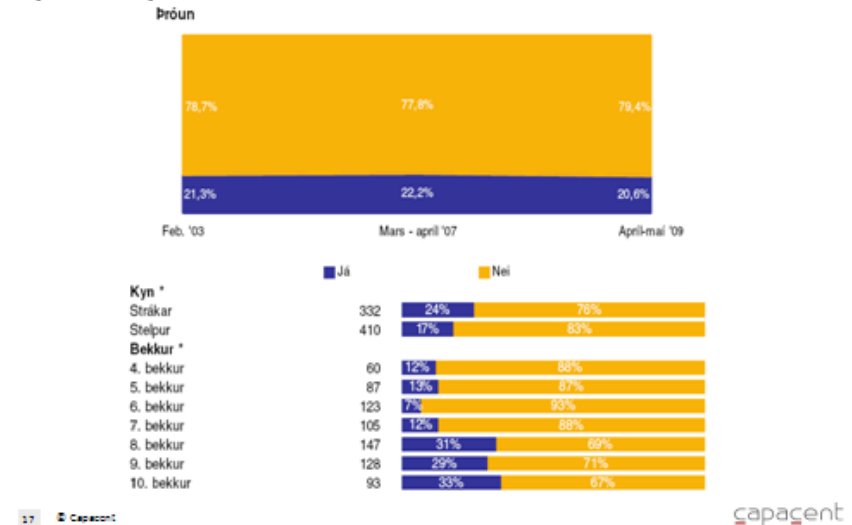
■ **Berðu virðingu fyrir sjálfum/sjálfri þér og fyrir öðrum** - það sem gert er á netinu er opinbert og raunverulegt, þó það virðist ekki alltaf vera þannig. Þekktu rétt þinn! Vertu hugmyndarík/ur! Vertu þú sjálf/ur! Hafðu stjórn!

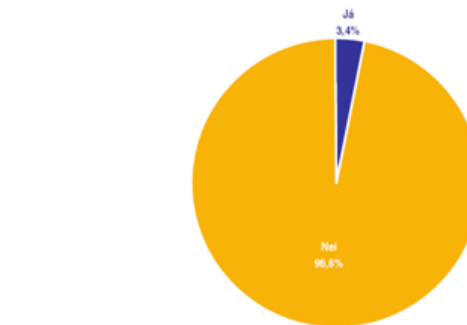
Kynslóðamunur

- Börn eru fædd stafrænt þenkjandi (digital)
- Foreldrar eru nýbúar í stafrænu veröldinni
- Netið oft raunverulegra en raunveruleikinn
 - More real than real
- Netið er að mörgu leyti þeirra súrefni og endurspeglar sjálfsmynd þeirra

Hefur þú einhvern tíma hitt einhvern í raun og veru sem þú kynntist fyrst á Internetinu?

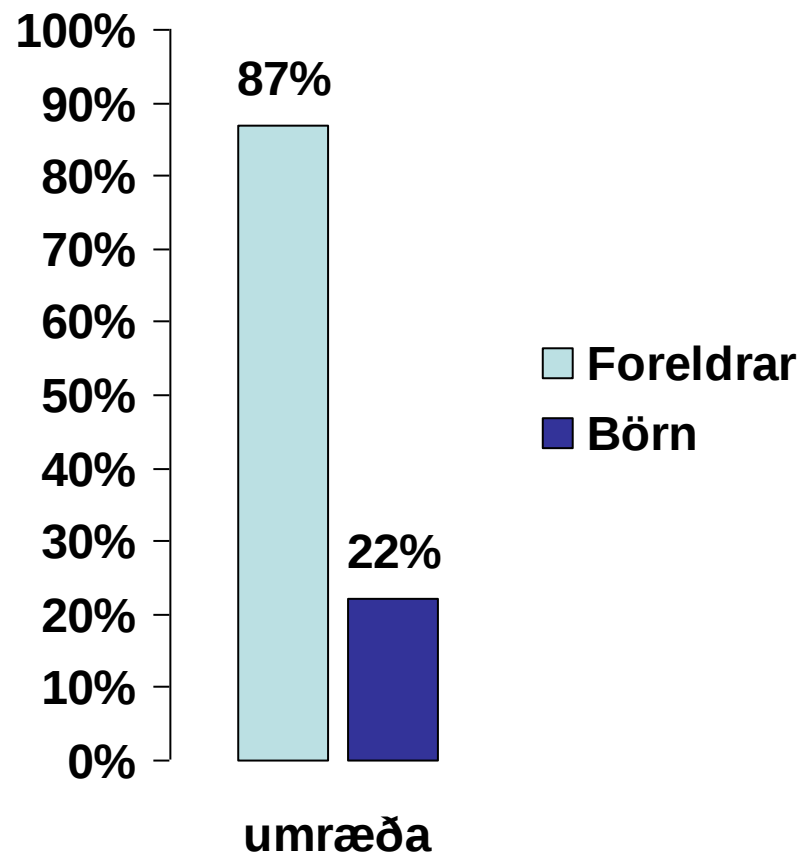

Hefur barn þitt einhvern tíma hitt einhvern í eigin persónu sem það kynntist fyrst á netinu?

Hversu vakandi eru foreldrar?

- Foreldrarnir hafa minna eftirlit með netnotkun barnanna en þau telja sig hafa
- 2 af hverjum 10 börnum hafa notað netið án vitundar foreldra
- **Um 90% foreldra barna á grunnskólaaldri telja sig vita mikið um netnotkun barna sinna – hvað segja börnin?**

Framkvæmd SAFT kannana

- Lýsing á rannsókn:

- Markmið: Kannanir frá 2007 og 2003 endurteknar og þróun skoðuð. Framkvæmdatími: 26. janúar til 22. febrúar 2009
- Aðferð: Síma- og netkönnun
- Úrtak: Sími – 900 manns af öllu landinu, 24-75 ára sem eiga börn á aldrinum 6-16 ára. Net: 1600 manns af öllu landinu, 24-75 ára, úr viðhorfahópi Capacent Gallup.

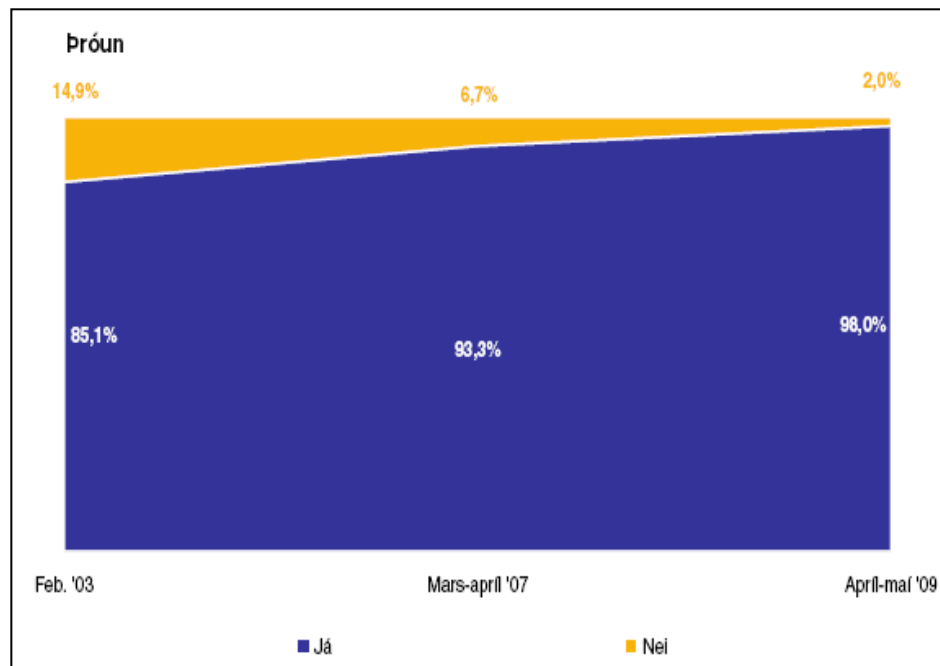
Lýsing á rannsókn:

- Markmið: Að fá upplýsingar um notkun barna og unglinga á netinu auk farsímanotkunar og breytinga frá fyrri mælingum
- Framkvæmdatími: 21. apríl til 26. maí 2009
- Aðferð: Vettvangskönnun
- Úrtak: 997 börn í 4. til 10. bekk

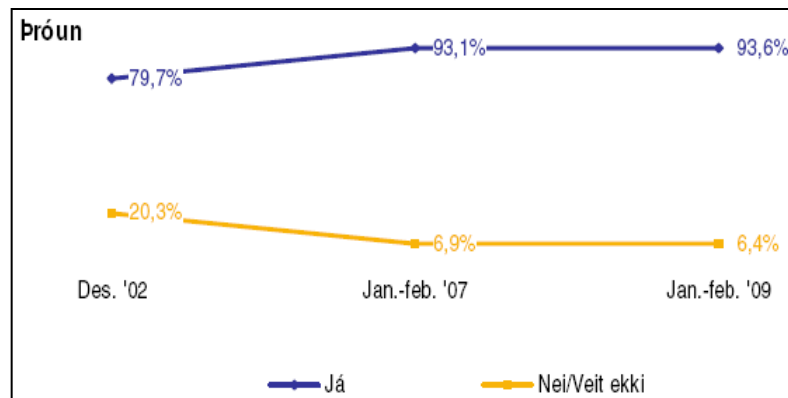

Aðgangur að Interneti

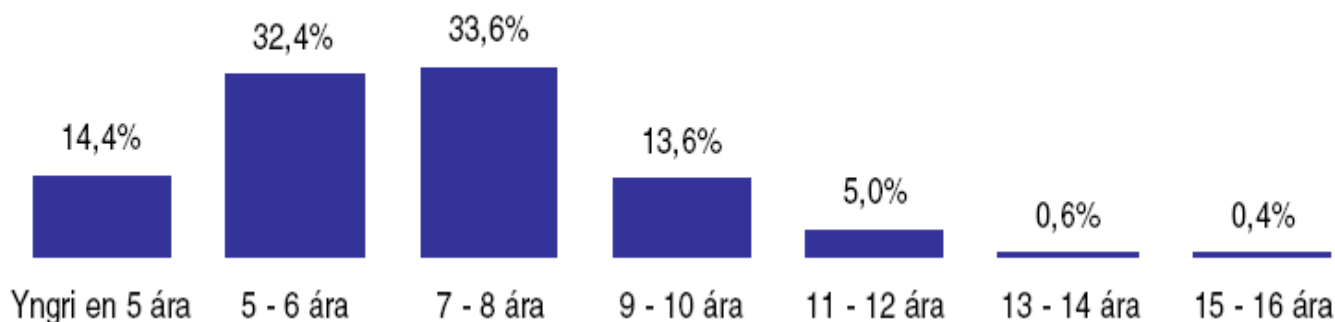
Börn og unglingar

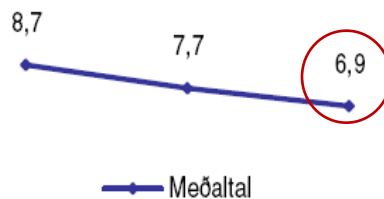
Foreldrar – um notkun barna á Interneti

Hvað varstu gamall/gömul þegar þú notaðir netið í fyrsta sinn?

Þróun

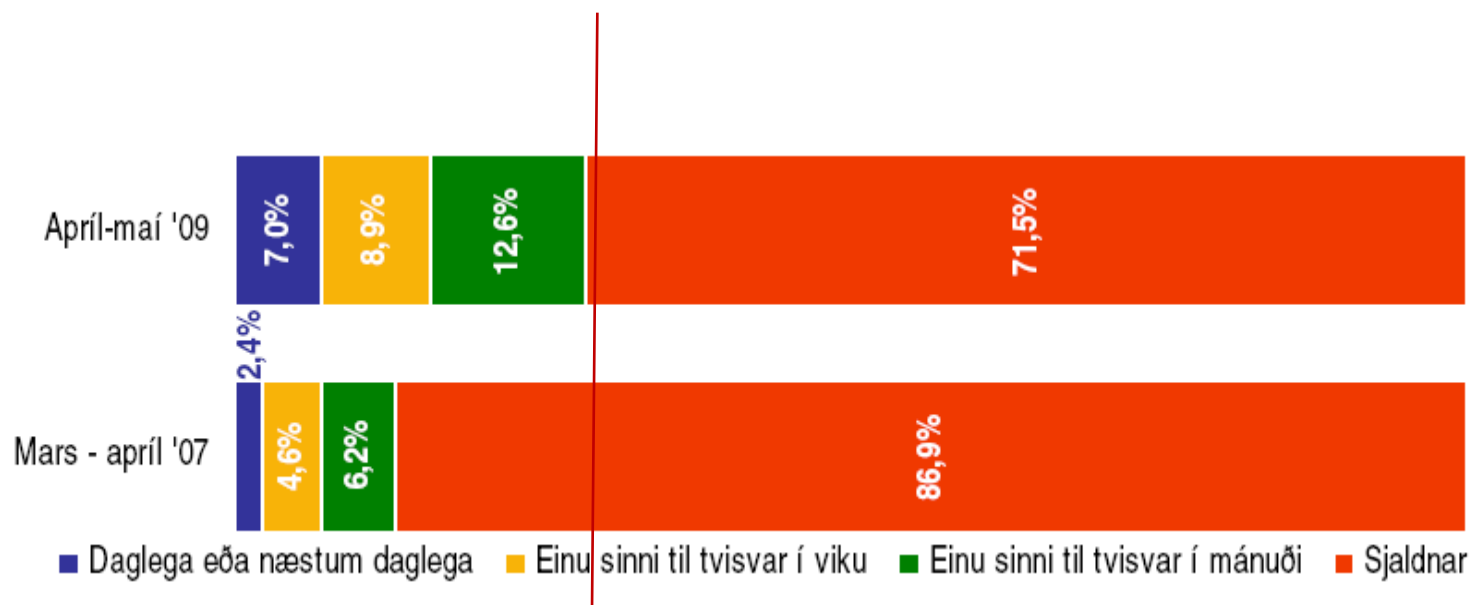
Feb. '03

Mars-apríl '07

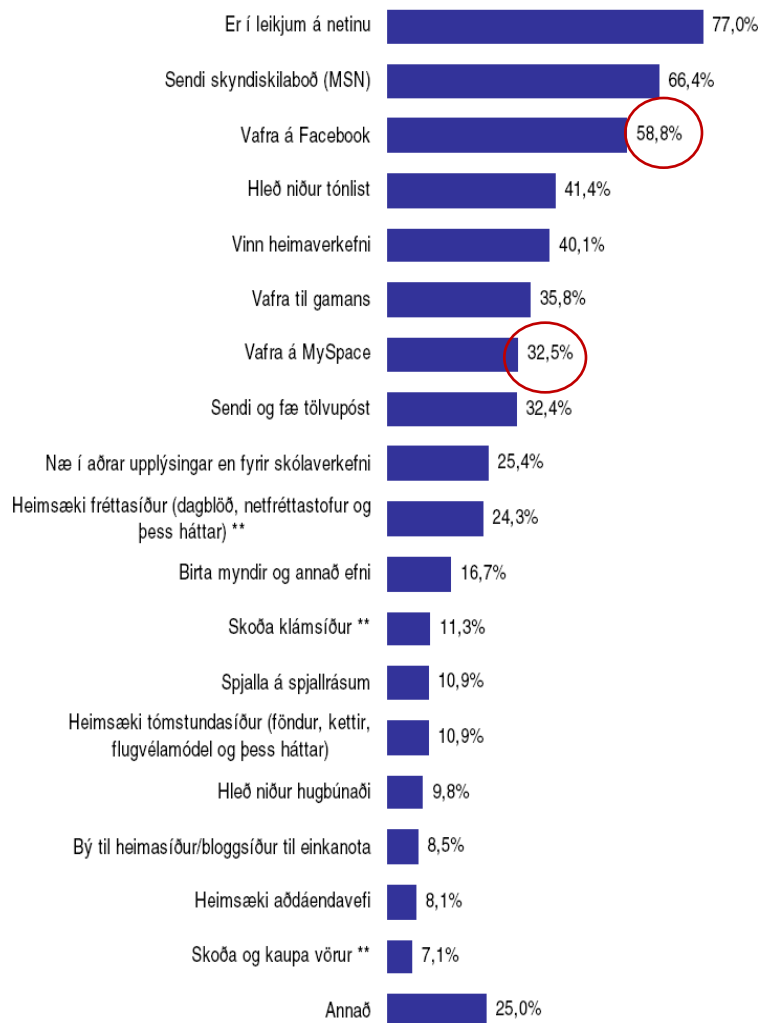
Apríl-maí '09

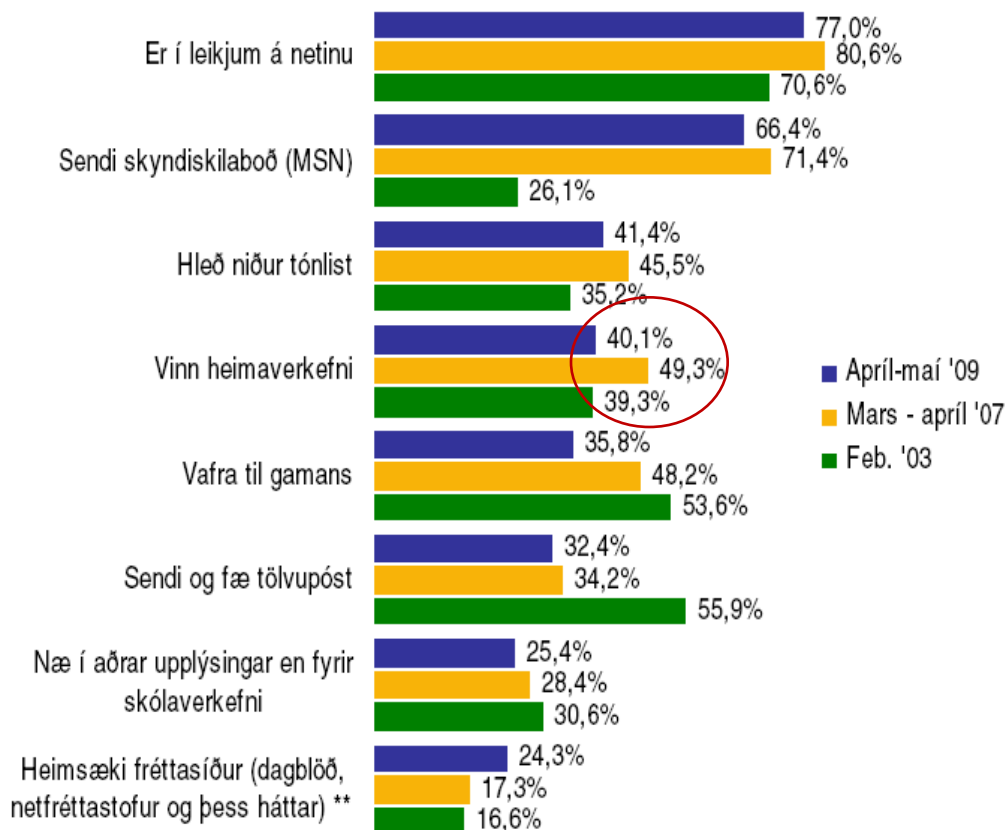
Hversu oft notar þú netið í gegnum farsíma?

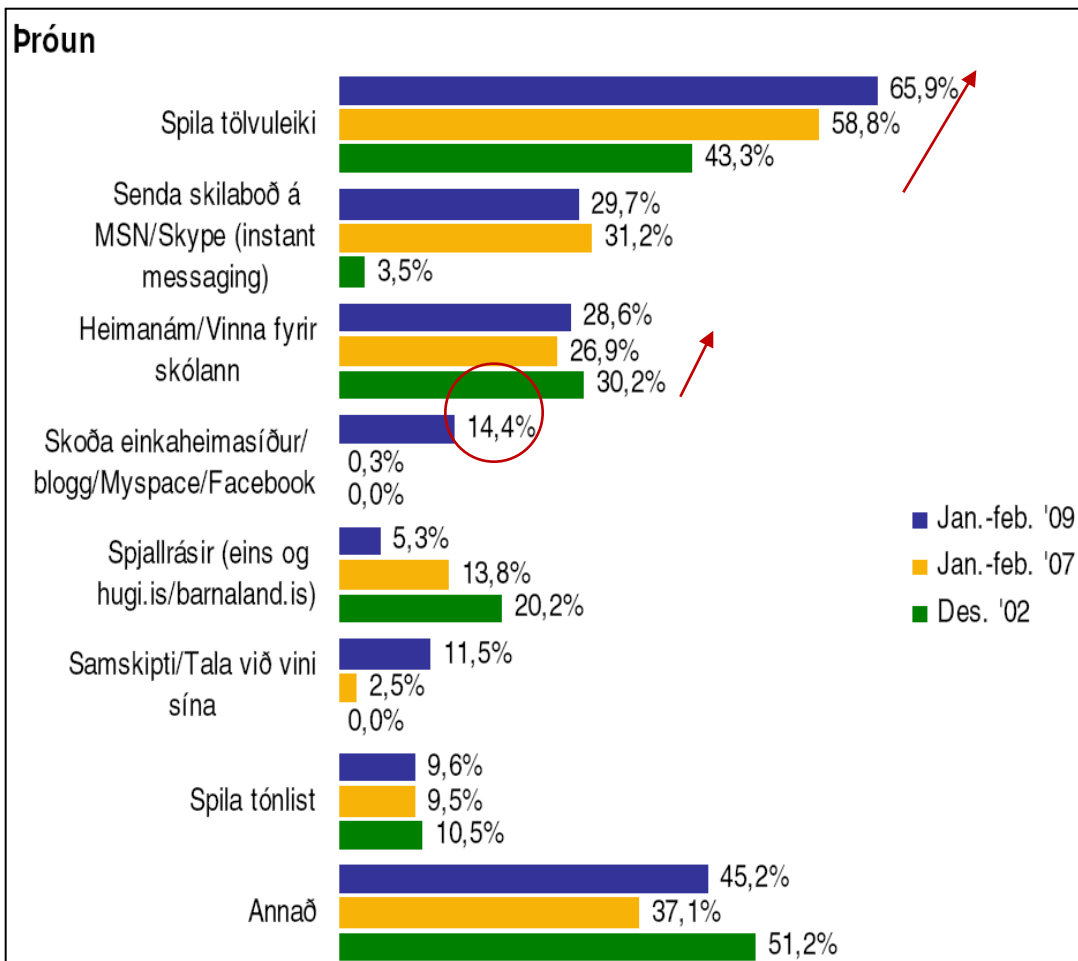
Hvað gerir þú á Internetinu?

Þróun

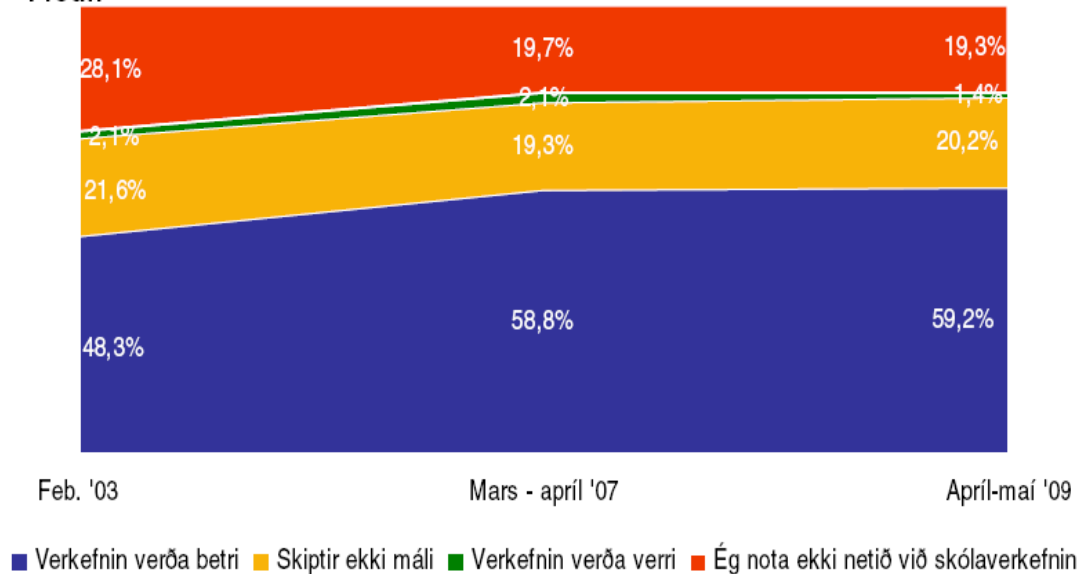

Hvað telja foreldrar að börn sín geri í netinu?

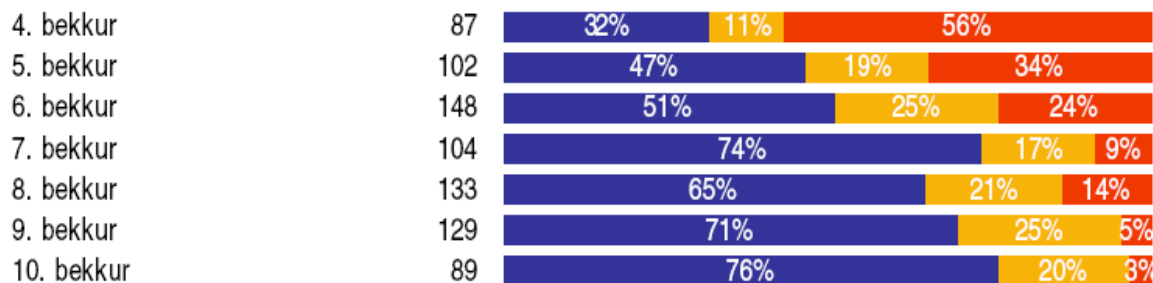

Hver er reynsla barna af því að nota Internetið við skólaverkefni?

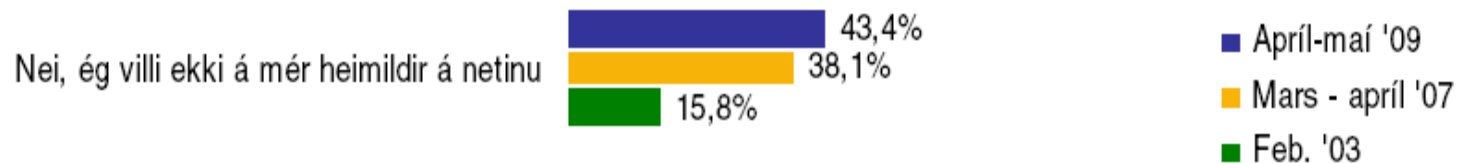
Þróun

Bekkur *

Þegar þú ert á netinu hefur þú þá einhvern tíma látið sem þú hétir öðru nafni, værir á öðrum aldri eða villt á þér heimildir á annan hátt?

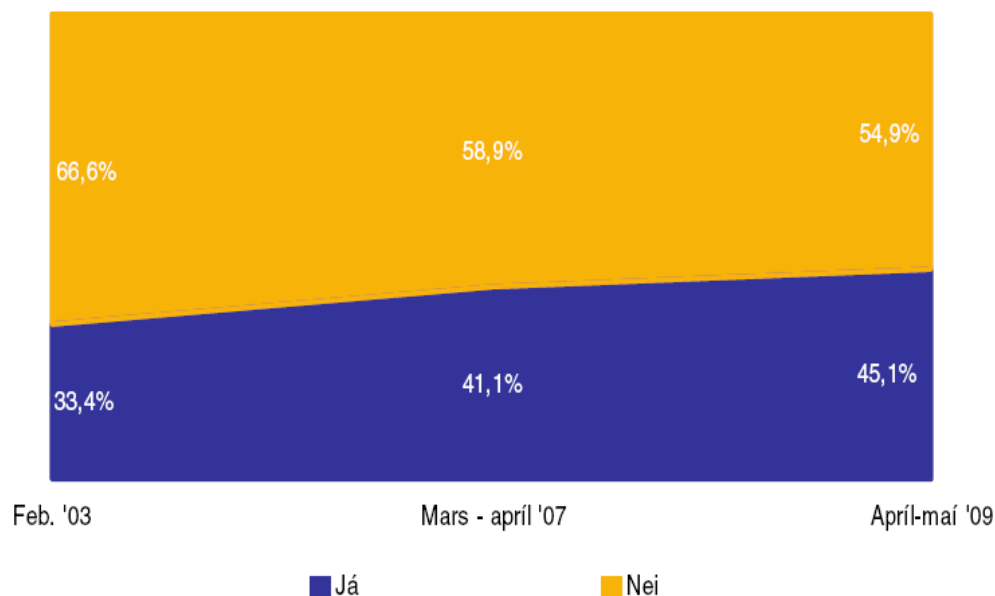

Börn villa síður á sér heimildir en áður.

Gerir þú einhvern tíma eitthvað til að sannreyna hvort þær upplýsingar sem þú finnur á netinu séu réttar og hægt að treysta þeim?

Þróun

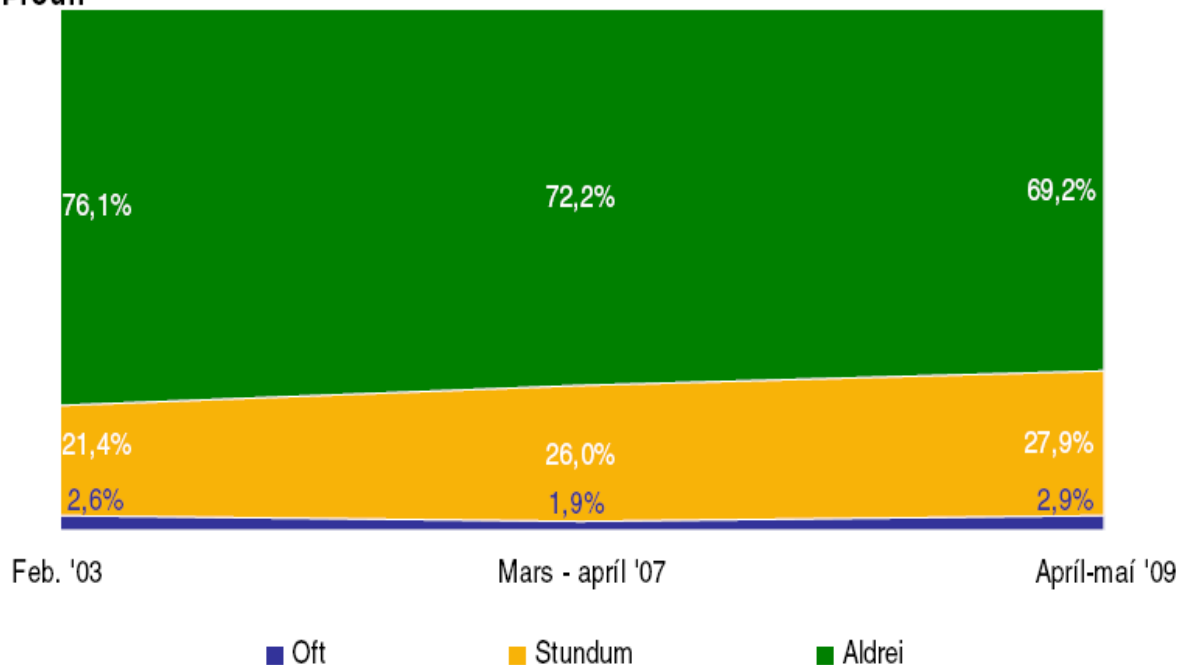

Fleiri börn segjast nú sannreyna þær upplýsingar sem þau finna á netinu en fyrri ár.

Þegar ég vafra á netinu heima situr annað hvort foreldri mitt hjá mér?

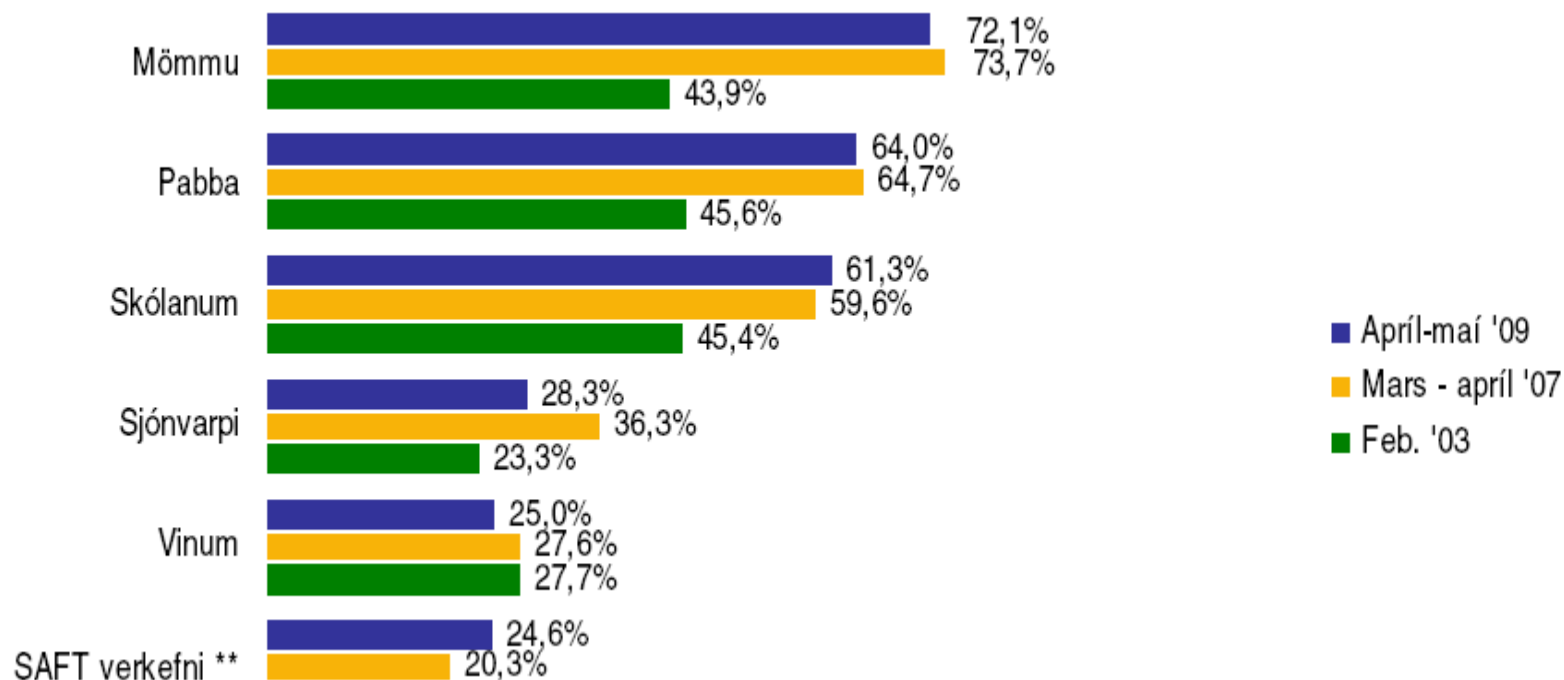
Þróun

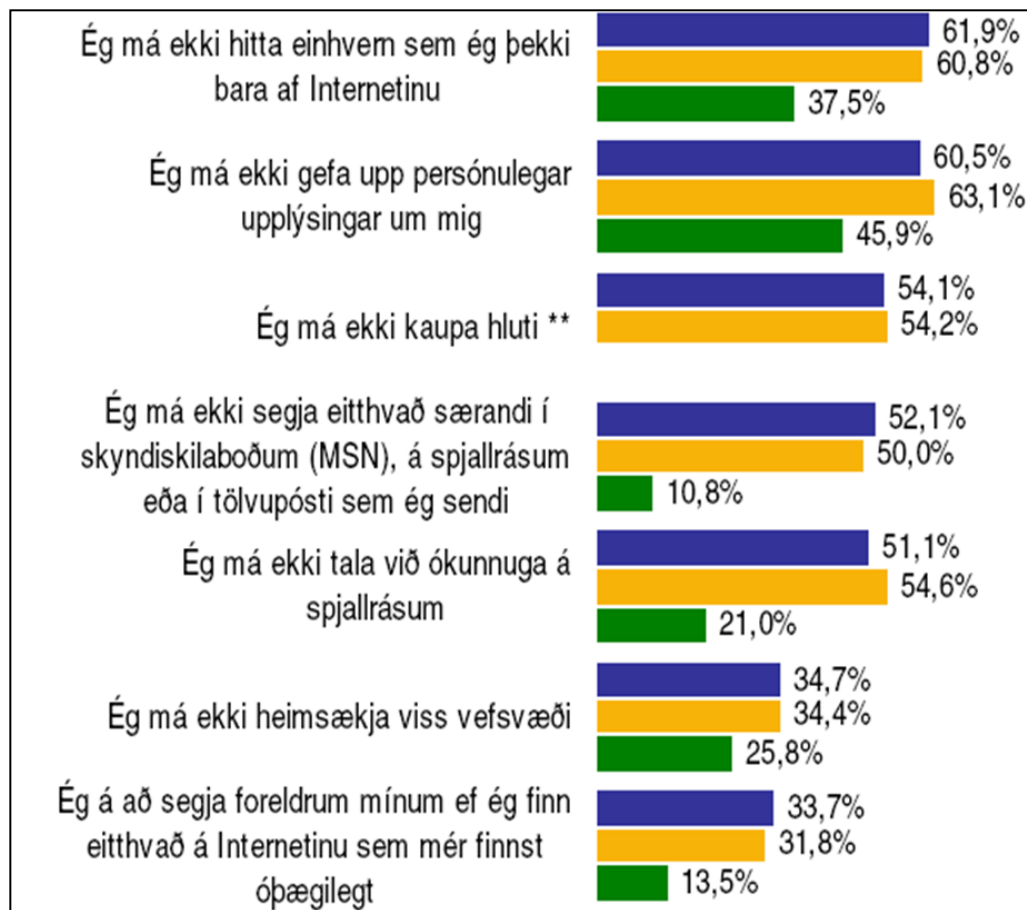
Áframhaldandi aukning er á að foreldrar sitji með börnum sínum þegar þau vafra á netinu.

Hvaðan hefur þú upplýsingar um öryggi á netinu?

Hverjar af eftirfarandi reglum um Internetið gilda heima hjá þér?

Hvar liggja hætturnar?

- **Rafrænt einelti**
- **Persónulegar upplýsingar**
- **Óviðeigandi og ólöglegu efni**
 - Klám
 - Kynferðisofbeldi gegn börnum
 - Ábendingarlína: www.barnaheill.is/Lögreglan
 - Hatursfult efni
 - Rangar staðhæfingar/fullyrðingar
- **Spjallrásir**
 - Einkalíf
 - Fundir með ókunnugum
- **Netið er opinber vettvangur**
 - Almennar samskiptareglur gilda þar líkt og annars staðar
 - Það sem er einu sinni komið á netið er erfitt/ómögulegt að fjarlægja

Við skulum skoða
10 SAFT netheiliræði um
örugga netnotkun

- Uppgötvið Netið saman
- Gerðu samkomulag við barnið um netnotkun á heimilinu
- Hvettu barnið til að vera gætið þegar það veitir persónulegar upplýsingar
- Ræddu um þá áhættu sem fylgir því að hitta netvin
- Kenndu barninu þínu að skoða efni á Netinu með gagnrýnum hætti

Við skulum skoða
10 SAFT netheilræði um
örugga netnotkun

- Haltu vöku þinni – það er vel hugsanlegt að barnið rekist á efni á Netinu einungis ætlað fullorðnum
- Komdu upplýsingum um það sem þú telur ólöglegt efni til réttra aðila
- Hvetjið til góðra netsiða
- Kynntu þér netnotkun barnsins þíns
- Kenndu barninu að nota netið á jákvæðan og uppbyggilegan hátt - Mundu að jákvæðir þættir Netsins eru mun fleiri en hinir neikvæðu

- **Beitið skynsemi**

- Þegar þið vafrið um netið eða sendið og takið á móti vefpósti

- **Verið forsjál**

- Þegar kemur að lykilorðum
- Þegar þið setjið upp ókeypis hugbúnað
- Þegar þið fáið varhugaverð viðhengi
- Þegar þið eruð á spjallrásum

- **Varist að**

- Trúa öllu og öllum
- Gefa upp persónuupplýsingar
- Ná í forrit frá heimasíðum sem þið treystið ekki
- Hafa tölvuna opnar upp á gátt
- Svara ruslpósti

Netið er frábær uppfinning

Verum vakandi þegar við „sörfum”

Netöryggi - umferðaröryggi

www.saft.is

